

Reg. No. : .....

Name : .....

Fourth Semester M.A. Degree Examination, September 2019

Sanskrit for Hindi Language and Literature

HL 244 A — Paper II — PROSE, DEFINITIONS OF POETIC TYPES IN
SANSKRIT COMPOSITION AND TRANSLATION

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

TEXT : चन्द्रापीडचरितम्

Answers may be written either in the main language or
in Sanskrit using Devanagari Script.

I. Answer any SIX in a sentence or two.

1. चन्द्रापीडचरितस्य कर्ता कः?
2. शूद्रकस्य नगरी का?
3. शुकनासः कः?
4. जाबालेण तनयः कः?
5. महाश्वेतायाः मातापितरौ कौ ?
6. ताशपीडस्य स्वप्नवृत्तान्तः कः?

7. अटव्यां पुण्डरीकेण दृष्टं सरः किम्?

8. वागेव मे नाभिघेयविषयमवतरति त्रपा। कस्येदं वचनम्? कां प्रति?

(6 × 1 = 6 Marks)

II. Annotate any FOUR of the following.

1. “आर्यामिमां पपाठ”।

2. अच्छेदं नाम सरः दृष्टवान्।

3. सर्वमेव शुन्यपूदया नालक्ष्यम्।

4. नास्ति खल्वसाध्यं नाम तपसाम्।

5. सुखमुर्पादश्यते परस्य।

6. क्रमेण च कृतं मे वपुषि कुसुम इव मधुकरेण नवयौवनेन।

7. शबरहस्तगतोऽभुन्।

(4 × 3 = 12 Marks)

III. Answer any THREE in a paragraph each.

1. शुद्रकः— Explain Sudraka.

2. कपिञ्जलः। — Kapinjala Explain

3. महाश्वेतायाः जन्मवृत्तान्तः। Explain

4. शुकनासस्य उपक्षेपः। Explain

5. महाश्वेता-पुण्डरीकयोः प्रथमः समागमः।। Explain

(3 × 4 = 12 Marks)

IV. 1. Describe briefly the story of Mahasweta.

महाश्वेतावृत्तान्तं संक्षिप्य लिखत।

Or

2. “Banocchistham Jagat Sarvam” — Explain.

“बाणाच्छिष्टं जगत्सर्वम्” विशदयत।

(1 × 10 = 10 Marks)

V. Define and explain with illustrations any FOUR.

- (1) काव्यम् (2) कुलकम्
(3) नाटकम् (4) गद्यम्
(5) चम्पू (6) यमककाव्यम्।

(4 × 2½ = 10 Marks)

VI. (a) Use in Sentences using any FIVE.

- (1) अस्थाने (2) सह
(3) यथा-तथा (4) अधुना
(5) कदाचित् (6) पुरा
(7) किल (8) प्रयत्नं

(5 × 1 = 5 Marks)

(b) Write a short paragraph in Sanskrit.

(1) पुण्डरीकः।

(अथवा)

(2) चन्द्रपीडः।

(1 × 5 = 5 Marks)

(c) Translate any TWO verses into the main language.

(1) अथ प्रजानामकिपः प्रभाते

जायाप्रतिग्राहित गन्धमाल्याम्।

वनाय पीतप्रतिबद्धवत्सां

यशो धनो धेनुमृषेर्मुमोच॥

(2) अलं महीपाल, तव श्रमेण

प्रयुक्तमप्यस्त्रमितो वृथा स्थान्।

न पादपोन्मूलनशक्ति रंहः

शिलोच्यये मूर्च्छति मारुतस्य॥

(3) स्तनयुगमश्रुस्नातं

समीपतरवर्ति हृदयशोकाग्रेः।

चरति विमुक्ताहारं

व्रतमिव भवतो रिपुस्त्रीणाम्॥

(2 × 7½ = 15 Marks)

